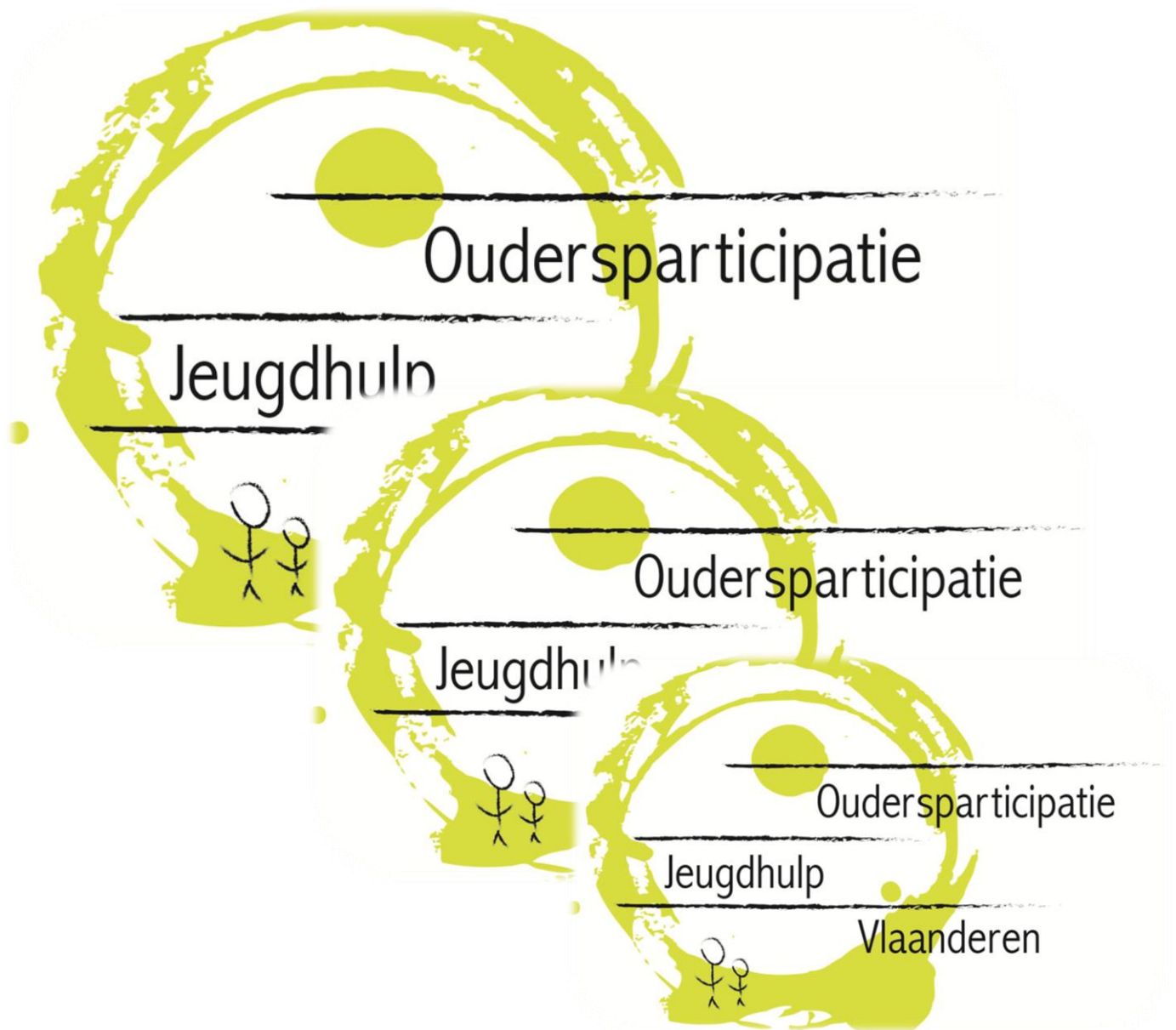

Werkingsverslag 2016

Met de steun van:

jongere **W**elzijn
JONG LEVEN RICHTING GEVEN

Inhoudstafel

1	Een nieuwe Vlaamse vzw	2
2	Opdracht	4
2.1	Omschrijving	4
2.2	Richtlijnen	5
2.2.1	Opdracht naar de ouders	5
2.2.2	Opdracht naar professionelen	5
2.2.3	Opdracht naar het beleid.....	6
2.2.4	Organisatorisch.....	7
3	Overzicht van de werking	8
3.1	Aanbod naar het Vlaamse niveau	8
3.1.1	Intersectorale werking	8
3.1.2	Vorbereiding Vlaams Cliëntforum	9
3.2	Werking in de verschillende provincies	10
3.2.1	Antwerpen	10
3.2.1.1	<i>Aanbod voor ouders .....</i>	<i>10</i>
3.2.1.2	<i>Aanbod voor professionelen.....</i>	<i>11</i>
3.2.1.3	<i>Beleidsadviezen .....</i>	<i>11</i>
3.2.1.4	<i>Varia.....</i>	<i>11</i>
3.2.2	Limburg	12
3.2.1.1	<i>Aanbod voor ouders .....</i>	<i>12</i>
3.2.1.2	<i>Aanbod voor professionelen.....</i>	<i>13</i>
3.2.1.3	<i>Beleidsadviezen .....</i>	<i>13</i>
3.2.1.4	<i>Varia.....</i>	<i>14</i>
3.2.3	Oost-Vlaanderen.....	16
3.2.1.1	<i>Aanbod voor ouders .....</i>	<i>16</i>
3.2.1.2	<i>Aanbod voor professionelen.....</i>	<i>17</i>
3.2.1.3	<i>Beleidsadviezen .....</i>	<i>18</i>
3.2.1.4	<i>Varia.....</i>	<i>18</i>
3.2.4	Vlaams-Brabant.....	19
3.2.1.1	<i>Aanbod voor ouders .....</i>	<i>19</i>
3.2.1.2	<i>Aanbod voor professionelen.....</i>	<i>20</i>
3.2.1.3	<i>Beleidsadviezen .....</i>	<i>21</i>
3.2.1.4	<i>Varia.....</i>	<i>21</i>
3.2.5	Centrale coördinatie	22
4	Toekomstplannen	23

1 Een nieuwe Vlaamse VZW

‘Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen’, een nieuwe Vlaamse vzw (actief sedert 1/1/2016), bouwt voort op wat in verschillende provincies reeds verworven was onder de werkingen:

- Popant in Antwerpen,
- JOPLim in Limburg,
- Ouderswerking Vlaams-Brabant
- vzw Roppov in Oost-Vlaanderen

Door de aangekondigde wijziging van bevoegdheden in de provincies zagen een aantal van de bovenstaande projecten zich genoodzaakt op zoek te gaan naar andere middelen. Vzw Roppov was tevens al enkele jaren gesteund door de Vlaamse overheid in het kader van beleidsparticipatie van cliënten in de (intersectorale) jeugdhulp.

Eind 2014 werden gesprekken opgezet tussen de projecten Popant, JOPLim en Ouderswerking Vlaams-Brabant, vzw Roppov en vzw Cachet met als doel een omschrijving te formuleren van gemeenschappelijkheden in de werkingen voor en door cliënten (jongeren en ouders) in de jeugdhulp. Deze gesprekken hebben er toe geleid dat naast de Vlaamse vzw Cachet (voor jongeren met ervaring in de jeugdhulp) de Vlaamse vzw Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen opgericht werd.

De statuten verschenen in het Belgische Staatsblad van 18 november 2015.

Voorliggend jaarverslag wil een overzicht geven van de activiteiten in dit 1^e werkjaar.

Medewerkers:

Provinciale medewerkers:

- Regioverantwoordelijke Antwerpen
Ilse De Groof, ilse.degroof@oudersparticipatie-jeugdhulp.be
- Regioverantwoordelijke Limburg
Ine Lauwers, ine.lauwers@oudersparticipatie-jeugdhulp.be
- Regioverantwoordelijke Oost-Vlaanderen
Chantal Van den Broeck, chantal.vandenbroeck@oudersparticipatie-jeugdhulp.be
- Regioverantwoordelijke Vlaams-Brabant
Jo Vandenberg, jo.vandenberg@oudersparticipatie-jeugdhulp.be
Fanny Lissens, fanny.lissens@oudersparticipatie-jeugdhulp.be

Coördinatie:

- Ingrid Crabbe, ingrid.crabbe@oudersparticipatie-jeugdhulp.be

De grootste dank gaat uit naar **alle ouders die zich als vrijwilligers** inzetten, hetzij in één van de regionale oudergroepen, hetzij in de regionale dialooggroepen (aanbod naar hulpverleners), hetzij in de vele werkgroepen die zich focussen op beleidsadviezen.

Sturing:

Raad van Bestuur:

Marnix Buyck (*De Steiger, Oost-VL*), Luc D'Affnay (*De Touter, Antwerpen*), Raf De Mulder (vzw *Apart, Oost-Vl.*), Katelijne Decanniere (*MFC Combo, Vl.Brabant*), Jef Lemmens (*Limburg*), Greet Put (*Huize Levensruimte, Vl.Brabant*), Frie Seghers (vzw *Kiosk, Antwerpen*), Ruben Tempelaere (*Daidalos, Limburg*)

Algemene vergadering:

Artois Jan (BJB), Buyck Marnix (rvb), D'affnay Luc (rvb), De Grootte Ramona (ouder), De Mulder Raf (voorzitter), Decanniere Katelijne (rvb), Janssens Louis (BJB), Klimenko Cathérine (provincie), Lemmens Jef (rvb), Mys Erwin (ouder), Passchyn Sandra (ouder), Punie Marina (CAW), Put Greet (rvb), Roseeuw Ingeborg (expert), Seghers Frie (rvb), Tempelaere Ruben (rvb), Vanhaelen Olivier (ouder), Wackenier Shirley (ouder)

Speciale dank ook voor de diensten die zich vrijwillig inzetten opdat onze medewerkers en de vzw zouden georganiseerd geraken:

Huisvesting: Huize Levensruimte en MFC Combo (Vlaams Brabant), vzw Daidalos Limburg, De Touter (Antwerpen)

Administratieve ondersteuning: MFC Meetjesland, De Touter

ICT ondersteuning: Vzw Apart, vzw Daidalos, De Touter

Website: <http://www.oudersparticipatie-jeugdhulp.be>

Logo ontwerp: Tibo Hoirelbeke

Tijdschrift Schouder:

De Vlaamse vzw nam ook de uitgave van Schouder over (voorheen van vzw Roppov) een tijdschrift voor en door ouders. De redactieraad wordt gevormd door ouders met jeugdhulpervaring uit heel Vlaanderen. Abonneren kan voor 20 euro per jaar, ouders uit de ouderswerking ontvangen het tijdschrift gratis. Andere ouders betalen 5 euro voor een heel jaar. Meer informatie: chantal.vandenbroeck@oudersparticipatie-jeugdhulp.be

2 Opdracht

2.1 Omschrijving

De VZW Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen staat voor een werking die gelooft dat ouders een prominentere plaats moeten krijgen in de jeugdhulp. Het invullen van 'participatieve hulpverlening' gebeurt daarom samen met ouders. De boodschap die hieruit klinkt, brengen we in op diverse fora met professionelen en beleid. Dit niet alleen om een meer participatieve hulpverlening te realiseren, ook om de positie en betrokkenheid van ouders te versterken in functie van een betere hulp aan jongeren.

Ons doel is om **ouders** te bevragen over hun ervaring met de jeugdhulp in Vlaanderen, vooral over hoe zij 'participatie' invullen en wat hun noden en verwachtingen hieromtrent zijn. Het doel van het **netwerk** is dialoog, een gesprek tussen ouders, professionelen en beleid op basis van wat ouders inbrengen.

"Hoofdrede voor het uitnodigen van ouders is het voornemen niet meer 'in de plaats van ouders' te spreken over participatie van ouders, maar mét de ouders een gesprek te beginnen over de punten die zij hierin van belang vinden."

Onze basisopdrachten situeren zich rond:

- het bevragen van ouders over hun ervaring en hoe zij participatie invullen
- het inbrengen van de standpunten van ouders naar voorzieningen in de jeugdhulp
- adviseren van het beleid en belangenbehartiging op basis van het rechtstreekse gesprek met ouders van jongeren in de jeugdhulp

Het concept waarop de Vlaamse vzw gegroeid is, werd voor het eerst omschreven op vraag van het Vlaams Agentschap Jongerenwelzijn in "Award Jeugdzorg 2007: het werken met ouders, netwerkontwikkeling, participatie en draagkrachtversterking binnen de Bijzondere Jeugdbijstand. Draaiboek van vzw Roppov." te vinden op onze website.

De opdracht omschrijving is terug te vinden in de vzw statuten zoals verschenen in het Belgisch staatsblad op 18 november 2015, te vinden op onze website.

Deze opdrachten werden bekrachtigd in het schrijven van minister Jo Vandeurzen:

"Ministerieel besluit tot toekenning van een subsidie van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2015 aan vzw Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen voor de werking 'participatie van ouders van kinderen en jongeren in de jeugdhulp'

Art. 2.§ 2. *De opdracht heeft als doel:*

* Het ontwikkelen, stimuleren en steunen van initiatieven die gericht zijn op het vergroten en het verbeteren van de participatie van ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken die hulp- of dienstverlening genieten, aangeboden door erkende jeugdhulpvoorzieningen. Het behartigt de belangen van ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken en het realiseert hun vertegenwoordiging ten aanzien van het beleid.

* Methodieken van ouderparticipatie ingang te laten vinden op alle niveaus, zowel beleidsmatig als op niveau van de organisatie, voorzieningen en medewerkers van de hulpverlening.

* Mee te werken aan de uitbouw van een cliëntenforum."

Verdere concretisering van de opdrachten werd samen met de jongerenwerking ‘vzw Cachet’ uitgewerkt in de concepttekst “*Gemeenschappelijke standpunten omtrent het uitbouwen van cliëntorganisaties als noodzakelijke voorwaarde voor een cliëntforum in de Jeugdhulp.*” (december 2014), eveneens te vinden op onze website.

2.2 Richtlijnen

2.2.1 Opdracht naar de ouders

Ouders hebben in onze werking de bovenhand op inhoudelijk vlak. Ze komen samen in oudergroepen ter bespreking van thema’s uit de jeugdhulp. Het doel en de spelregels in deze oudergroepen, worden door de provinciaal verantwoordelijke kenbaar gemaakt.

In de **oudergroepen** brengen we ouders in de eerste plaats samen vanuit hun ervaring als ouder van een jongere in de jeugdhulp in Vlaanderen. Hun ervaring met het aanbod, is de start van het gesprek. Daarnaast kunnen deze bijeenkomsten een zeker effect hebben op het eigen dossier, ouders wisselen immers informatie en steun. Toch ligt de zelfzorg of de informatieve taak niet in onze opdracht. De medewerkers moeten steeds op zoek gaan naar een zo breed mogelijk gedragen standpunt omtrent algemene thema’s uit het hulpverleningsaanbod en de positie van ouders hierbinnen.

Teksten, adviezen, getuigenissen, standpunten van ouders, geschreven vanuit hun ervaring, noemen we **bronmateriaal** omdat het de basis vormt voor standpuntbepaling bij vragen naar advies vanuit professionelen of beleid. Het bronmateriaal dat ter beschikking is bij de vzw, wordt steeds ter nazicht voorgelegd aan ouders alvorens publiek gebruik toegestaan wordt. Het bronmateriaal bevat zowel getuigenissen (die individueel zijn) als meer algemeen gedragen standpunten van ouders.

Ook **klachten** kunnen we zeker niet behandelen. Informeren is nodig, zelf bemiddelen kan niet. Individuele dossiers en klachten vallen niet onder onze bevoegdheid. Toch is het zinvol een overzicht te houden op het aantal klachten dat binnenkomt en waarover deze handelen. Ook hier krijg je een beeld van waar de hiaten zitten in het aanbod op Vlaams niveau.

2.2.2 Opdracht naar professionelen

In eerste instantie bieden we vanuit onze opdracht een **forum** aan waar professionelen met ouders in dialoog kunnen gaan over hulpverlenersthema’s en de ervaringen die ouders hebben met de jeugdhulp. **Advisering** aan professionelen en beleid gebeurt steeds vanuit een wij-verhaal, bij voorkeur in duo (ouder en ondersteuner) en op basis van het in de vzw werking beschikbare bronmateriaal. **Externe vragen** worden behandeld op basis van de input van ouders. Deze input kan zowel verkregen worden via rechtstreekse bevraging als vanuit het beschikbare bronmateriaal.

Naast dit basisaanbod kunnen diensten tevens beroep doen op:

- **Procesbegeleiding**

Ieder van de regionale medewerkers is een procesbegeleider voor de professionelen binnen het eigen netwerk. Hulpverleners worden in de eerste plaats verzocht hierbij aan te sluiten.

- **Consult, advies**

De regionale medewerkers en de coördinator gaan ook in op vragen van diensten die jeugdhulp aanbieden. De vragen beogen meestal een advies rond een thema dat van belang is voor ouders of het participatief werken. Een advies vraagt naar dialoog, in die zin vragen we steeds feedback rond het ingebrachte advies.

- **Vorming**

Naast de vormen die we aanbieden vanuit onze opdracht, krijgen we regelmatig vragen naar vorming van externen zoals diensten buiten de jeugdhulp of scholen. Als deze vraag past binnen onze expertise, doelstelling en tijdsbestek kunnen we daarop ingaan mits vergoeding.

- **SCHouders**

Dit tijdschrift wordt gemaakt vanuit een redactieraad die bestaat uit ouders van de verschillende ouderwerkingen. De artikels kunnen door iedereen aangebracht worden. Het tijdschrift heeft de bedoeling aan professionelen een inkijk te bieden op de standpunten van ouders rond actuele thema's. De redactieraad heeft eindbeslissing rond thema en artikelkeuze.

- **De website**

Naast informatie over de werking, bieden we op de website ook bronmateriaal dat vrij beschikbaar is. Dit bronmateriaal verzamelt ervaringen en standpunten van ouders met ervaring in de jeugdhulp.

Natuurlijk kunnen tijdelijke samenwerkingen steeds opgezet worden indien het een voor ouders belangrijk thema betreft.

2.2.3 Opdracht naar het beleid

Alle vragen vanuit het beleid en de deelname aan beleidsfora, worden gebundeld bij de coördinator. Op die manier kunnen we de gedragenheid van de input naar het beleid beter garanderen. Voor thematische vragen kunnen we steeds beroep doen op wat vanuit de verschillende ouderwerkingen aan bronmateriaal beschikbaar is.

Bij voorkeur wordt in duo gewerkt ifv vertegenwoordigingstaken, ouder en ondersteuner (professioneel of andere ouder), maar steeds vertrekt men vanuit een voorbereiding die door meerdere ouders/provincies gedragen wordt. Een vraag wordt bij voorkeur voorgelegd in alle ouderwerkingen, maar kan zich ook baseren op het beschikbare bronmateriaal.

Wanneer een ouder actief is in een werkgroep is het evident dat deze ondersteund wordt door de regionaal verantwoordelijke. Men kan evenwel ook beroep doen op medewerking uit een andere provincie en zeker inspiratie halen uit het bronmateriaal uit alle ouderwerkingen. Wanneer een ouder samen met een professioneel uit onze werking actief is in een werkgroep op Vlaams niveau, is dit steeds met ondersteuning van de professioneel die ook deelneemt aan de werkgroep, doch ook in overleg met de coördinator. Op die manier kan de link met de ouders uit de andere provincies steeds behouden blijven.

De coördinator heeft de opdracht om een kwaliteitsvolle medewerking van ouders op beleidsniveau te bepleiten. Dit houdt in dat we bij voorkeur in duo werken, voldoende tijd krijgen voor voorbereiding en inzicht hebben in wat gebeurt met de resultaten.

Noodzakelijke voorwaarden hiervoor zijn: een goede timing, een verstaanbare agenda en verslag en een voorbereiding die meerdere ouders bereikt, als achterban voor de vertegenwoordigers die in een werkgroep zetelen. De voorbereiding gebeurt bij voorkeur in samenspraak met de verantwoordelijken van de werkgroep. Het is ook erg zinvol dat zij aanwezig zijn bij de gesprekken met de achterban. Op die manier krijgen ze een unieke inkijk in de positie van hulpvrager. We verwijzen hierbij graag naar de aanpak bij de werkgroepen rond Nieuw Jeugdrecht Vlaanderen als een good practice.

2.2.4 Organisatorisch

De coördinator volgt het organisatorische luik op en heeft hierbij de volgende taken:

- De coördinator volgt samen met de raad van bestuur de inhoudelijke werking op
- De coördinator houdt overzicht op het beschikbare bronmateriaal en vragen vanuit het beleid

Daarnaast bepalen de regionale denkgroepen samen met de ouders en de provinciaal verantwoordelijke de uitbouw (netwerk, aanpak en klemtonen) van de werking in de regio. Ze zijn een belangrijke schakel in de bekendmaking van de werking, de verspreiding van aandachtspunten van ouders en het ondersteunen van een participatieve hulpverlening.

3 Overzicht van de werking

De basis van de vzw Oudersparticipatie ligt in de provincies en bouwt voort op wat daar reeds gegroeid is. De bestaande netwerken hebben hun bijeenkomsten en werking verder gezet zoals voorheen. Het engagement naar het beleid werd meer gebundeld en vanuit de coördinator aangestuurd. Op die manier ontstond ook een samenwerking tussen de teamleden en de ouders uit verschillende provincies.

Zoals eerder aangehaald zijn werkingen gegroeid binnen de Bijzondere Jeugdbijstand als provinciale projecten. Sedert de start van de Vlaamse vzw zijn extra opdrachten opgenomen die kaderen in:

- de uitbouw van een Vlaamse werking;
- een intersectoraal aanbod;
- de voorbereiding van een intersectoraal cliëntenforum op Vlaams niveau.

Voor al deze aspecten zijn aanzetten gegeven, doch dit brengt extra werk mee waarvoor de vzw wel de expertise in huis heeft doch niet de middelen (werkingsmiddelen en personeel).

3.1 Aanbod naar het Vlaamse niveau

3.1.1 Intersectorale werking

Deelname aan en voorbereiding met ouders ifv intersectorale beleidsadviezen:

- werkgroep rond de vorming ‘handelen in verontrustende situaties’;
- werkgroepen Nieuw Jeugdrecht;
- werkgroep advisering bij uitbreiding aanbod voorzieningen;
- werkgroep vertrouwenspersoon;
- werkgroepen participatie;
- vereenvoudiging van het A-doc;
- werkgroep brede instap en bekendmaking RTJ;
- evaluatie werking crisisnetwerk en crisismeldpunten;
- Management comité IJH;
- Gemengde stuurgroep IJH.

Op al deze fora waren ofwel ouders, ofwel de coördinator, ofwel een provinciaal verantwoordelijke aanwezig het voorbije jaar.

Op regionaal/provinciaal vlak zijn de vroegere netwerken behouden, doch ook daar wordt niet alleen vanuit de aard van de aandachtspunten van ouders, maar ook vanuit de jarenlange betrokkenheid bij de IROJ's meer en meer intersectoraal gewerkt.

Enkele zaken die nu al lopen:

- regionaal sleutelfiguuroverleg uit verschillende sectoren;
- deelname aan de provinciale werkgroep participatie;

Pleegzorg:

- de pleegzorg oudergroep;
- uitbouw van de steungroepen voor de participatieraad;
- stuurgroep Pleegzorg;
- deelname aan de workshops ('pleegzorgpanorama') rond participatie.

Al onze provinciale medewerkers zijn ook actief in netwerken van het intersectoraal overleg (IROJ):

- cliëntvertegenwoordiger in IROJ en voorbereiding van de agenda met cliëntvertegenwoordigers;
- agenda IROJ samenstellen in het 'voorbereidend vierkant';
- netwerkstuurgroepen IJH stad Antwerpen;
- IRPC-commissie;
- deelname aan de werkgroep rond de vorming 'handelen in verontrustende situaties';
- deelname aan de reflectiegroep ouders (intersectoraal);
- evaluatie werking crisisnetwerk en crisismeldpunten;
- deelname aan de werkgroep vertrouwenspersoon.

Regelmatig krijgen we meldingen van diensten uit andere regio en sectoren dat onze teksten gebruikt worden ter inspiratie. We gaan ook in op vragen uit de andere regio en sectoren (kort consult, advies) indien er hiervoor de nodige achtergrondinformatie en tijd is.

Er zijn meer vragen dan mogelijkheden, ik vermeld hier waar al geïnvesteerd werd. Enkele vragen die we tot nu afhouden kwamen uit de netwerken van Geestelijke Gezondheidszorg, CLB koepels, VAPH, vormingsdiensten. Bij deze vragen wijzen we er telkens op dat ouders met ervaring in de jeugdhulp (ook bv. ggz, drughulpverlening, pleegzorg) kunnen aansluiten bij de oudergroepen en hulpverleners welkom zijn op de thematische dialoogdagen.

3.1.2 Voorbereiding Vlaams cliëntenforum

Het overleg met andere cliëntvertegenwoordigers en cliëntorganisaties liep al voor de oprichting van de Vlaamse vzw. Dit werd dan ook gewoon verder gezet. Zowel in de voorbereiding van beleidsadviezen vanuit cliëntperspectief als in de uitbouw van een intersectoraal cliëntenforum werd verder geïnvesteerd.

3.2 Werking in de verschillende provincies

3.2.1 Antwerpen

3.2.1.1 Aanbod voor ouders.

Oudergroep

Er is momenteel één oudergroep actief in de regio Antwerpen. De oorspronkelijke bedoeling om in elke regio van de provincie een oudergroep op te starten blijft bestaan maar wegens gebrek aan middelen en tijd kan dit nog niet gerealiseerd worden. Ouders uit de regio Turnhout en Mechelen sluiten aan bij de oudergroep in regio Antwerpen. De oudergroep vindt maandelijks plaats.

Begin 2016 hadden we de intentie te starten met een parallelle ‘opstartgroep’ voor nieuwe ouders die wilden aansluiten. De reden hiervoor was omdat we hadden gemerkt dat nieuwe ouders vrij snel afhaakten. Dit omwille van het hoge tempo van de ouderwerking. In deze opstartgroep krijgen ouders meer tijd en ruimte om hun eigen ervaringen te bespreken wat noodzakelijk blijft om nadien constructief na te denken op een breder niveau. Dit jaar zijn er drie nieuwe ouders gestart maar bleek het niet nodig daarvoor een opstartgroep te starten gezien deze ouders na een individueel gesprek aangeven al deel te willen uitmaken van de bestaande groep.

De volgende thema’s werden dit jaar in onze oudergroep besproken:

- Het ABC voor de hulpverlening: een alfabetische overzicht van zaken die ouders belangrijk vinden in de hulpverlening
- Crisishulp
- Intakegesprek
- Ouderparticipatie binnen een OOC
- Begeleide bezoeken en bezoeken in een bezoekersruimte
- Ouderwerkingen binnen een voorziening of dienst opstarten
- Tevredenheidmetingen

Oudergroep pleegzorg

In het kader van het oprichten van een participatieraad binnen pleegzorg, werden er verschillende ontmoetingsgroepen opgericht voor alle betrokkenen in de pleegzorg: pleegkinderen, volwassenen met een handicap, ouders, pleegzorgers. Vanuit Pleegzorg Provincie Antwerpen werd aan ons de vraag gesteld om de oudergroep mee op te richten en te begeleiden. Deze oudergroep komt om de twee maanden samen.

Thema’s die in de oudergroep van pleegzorg werden besproken:

- De start van een pleegzorgplaatsing
- Schuldgevoelens bij ouders/ het gevoel van falen
- Omgang met pubers die in een pleeggezin verblijven
- Voorbereiding van de participatieraad

Daarnaast is er steeds een aparte bijeenkomst om de participatieraad voor te bereiden met de ouders die hieraan deelnemen. (3 à 4 maal per jaar). Deze ouders hebben ter voorbereiding

van de eerste participatieraad, de hulpverlenergroep bijgewoond om te ervaren wat het betekent om in dialoog te gaan met andere partijen. De ouders waren zo enthousiast dat ze in de toekomst mee gaan aansluiten bij de hulpverlenergroep wanneer er thema's zijn die hen ook aanbelangen.

3.2.1.2 Aanbod voor professionelen.

Hulpverlenergroep

In de hulpverlenergroep gaan hulpverleners en ouders met elkaar in dialoog over een aantal thema's die in de oudergroep worden besproken. Het kunnen thema's zijn die vanuit de ouders zelf komen of die worden gevraagd vanuit de hulpverlenergroep. Deze groep komt 3 à 4 keer per jaar samen. Er zijn een 45-tal hulpverleners aangesloten en meestal zijn er een 5-tal ouders aanwezig.

Thema's die dit jaar in de hulpverlenergroep werden besproken:

- Het ABC voor de hulpverlening.
- Intakegesprek.
- Tevredenheidmetingen.

3.2.1.3 Beleidsadviezen

Acties ifv beleidsadviezen op provinciaal niveau

- deelname aan het IROJ als cliëntvertegenwoordiger
- deelname aan de voorbereiding van het IROJ met alle cliëntvertegenwoordigers
- deelname aan het 'voorbereidend vierkantje' die de agenda van het IROJ opstelt
- deelname aan de netwerkstuurgroep IJH regio Antwerpen
- deelname aan de praktijkgroep vertrouwenspersoon
- samenkomst van de provinciale denkgroep die 3 à 4 keer per jaar samenkomt om de werking mee op te volgen en te ondersteunen op provinciaal vlak

Acties ifv beleidsadviezen op Vlaamse niveau

- deelname met vier ouders aan de voorbereidende werkgroepen voor de Vlaamse werkgroepen 'het nieuw decreet Jeugdrecht' (georganiseerd door het Agentschap Jongerenwelzijn)
- deelname (als ondersteuning van een ouder uit de regio Oost-Vlaanderen) aan werkgroep 4 van 'het nieuw decreet Jeugdrecht'

3.2.1.4 Varia

Samenwerking met externe diensten en organisaties

Dit jaar werd er met de volgende diensten goed samengewerkt rond diverse thema's:

- Geestelijke gezondheidszorg (op regelmatige basis)
- ADAM : dienst voor alternatieve maatregelen

- OOC De Grote Robijn : participatie binnen korte termijn hulpverlening
- Infopunt contextbegeleiding
- Dienst contextbegeleiding rond positieve heroriëntering
- Jeugdorp Bonheiden omtrent opstart eigen ouderwerking
- Home St. Isabella Turnhout omtrent opstart eigen ouderwerking
- Pleegzorg Provincie Limburg (Pleegzorgpanorama), samen met onze medewerkers van Vlaams-Brabant en Limburg: vorming ‘participatieve basishouding’

Dagdagelijkse werking

In onze dagelijkse werking wordt er veel tijd besteed aan het voorbereiden van thema’s en teksten. Vooral het lezen van heel veel teksten en die dan nog vertalen in een verstaanbare taal voor ouders neemt veel tijd in beslag.

We moeten spijtig genoeg opmerken dat omwille van tijdgebrek en gebrek aan middelen het momenteel niet meer mogelijk is om alle mails te beantwoorden en op vragen vanuit de hulpverlening in te gaan. We vinden dit een heel spijtige zaak omdat we de dialoog en samenwerking met de hulpverlening ontzettend waardevol vinden binnen onze werking.

3.2.2 Limburg

3.2.2.1 Aanbod voor ouders

Sinds het najaar 2012 zijn er twee ouderwerkingen actief. De twee werkingen werden geografisch ingepland:

- Noord: voor ouders uit regio Noord Limburg
- Midden – Zuid: voor ouders uit Midden Limburg en Noord Limburg

In Ouderwerking Midden-Zuid hebben we in april een nieuwe ouder mogen verwelkomen wat het aantal ouders op 6 brengt. In 2016 werden 4 van de 10 ouderwerkingen geannuleerd. Dit kon steeds tijdig gebeuren doordat er correct, tijdig en eerlijk gecommuniceerd werd over al dan niet aanwezigheid. Wanneer er slechts 2 ouders aanwezig zijn, wordt de vergadering geannuleerd, daar ons minimum van vergaderen op 3 ouders ligt.

De Ouderwerking Noord wordt door meer ouders gedragen (10), hierdoor zien we minder annulaties omwille van een te lage opkomst in vergelijking met de ouderwerking Midden-Zuid. Ook in deze ouderwerking hebben we in maart en in september een nieuwe ouder mogen verwelkomen. In 2016 gingen 11 ouderwerkingen door, terwijl er maar 10 vooropgezet werden.

Ouders stonden stil rond het thema ‘wat als het (hulpverlenings)einde nadert... en je kind is -18 / +18’. Deze themawerking loopt in horten en stoten daar we een hoog aantal vragen van het beleid (graag) ontvingen. Echter, eind december is de folder afgeklopt, deze kunt u op de website terugvinden.

Zoals eerder gezegd ontvingen we in 2016 een hoog aantal vragen. Elke maand werden er gemiddeld 2 vragen beantwoord. De vragen waren zeer divers gaande van: hoe omgaan met facebook in een dagcentrum, methodiek Gezonde Gasten, tot het nalezen van vragenlijsten.

Daarnaast worden ook de werkgroep rond het Jeugdrecht en de werkgroep rond het A-document telkens voorbereid op de ouderwerking.

Naast het concreet verkennen van vragen, merken we op dat zowel de deelnemers als de vraagstellers de directe dialoog verkiezen in combinatie met een gestructureerde en gekaderde aanpak! In maart kreeg ouderwerking Noord zo bezoek van enkele contextbegeleiders met een vraag rond netwerk. Deze trend zette zich verder waardoor we nog 4 andere 'bezoekers' mochten ontvangen in 2016.

De veelheid aan vragen zorgt vaak wel voor een langere wachttijd bij de vraagstellers. Dit wordt goed gecommuniceerd met de vraagstellers en zij werden tussentijds wel op de hoogte gehouden. Deze manier van werken werd positief onthaald bij de vraagstellers.

Tenslotte wordt ook de hulpverlenergroep samen met de ouders voorbereid. Hiervoor zijn geïnteresseerde ouders nog een keer extra samengekomen om de ouderwerking zelf te ontlasten.

3.2.2.2 Aanbod voor professionelen

Hulpverlenergroep

Per dienst / voorziening werd via het LPJ¹ opgeroepen om een mandaathouder aan te duiden. De mandaathouder gebruikersparticipatie:

- neemt een ambassadeursrol op tijdens het project, onder meer vertolken van stand van zaken in de eigen organisaties naar de groep van mandaathouders en terugkoppeling naar de eigen organisatie
- contacteert vanuit de eigen voorziening of dienst gebruikers en moedigt hen aan om in te gaan op een uitnodiging / oproep
- zoekt mee naar aangepaste methoden om geformuleerde meningen uit gebruikersgroepen effectief terug te koppelen naar de eigen voorziening of dienst en omgekeerd.

Deze hulpverlenergroep is een samenwerking met Cachet VZW en komt 3 keer per jaar samen. Tijdens deze samenkomsten wordt er gewerkt aan thema's die ouders, jongeren en mandaathouders samen kiezen.

Sleutelfigurenoverleg

Na heel wat zoeken en ploeteren, vinden en doorzetten zijn we er in 2015 in geslaagd om een ad hoc intersectoraal overleg te installeren tussen de verschillende participatie-sleutelfiguren. Met trots mogen we zeggen dat elke sector integrale jeugdhulp in Limburg interesse heeft getoond in ons sleutelfigurenoverleg!

We blijven ijveren voor deze intersectorale Limburgse werking, zeker na het succes van 2015. Het succes van de werking in 2015 zindert nog na in die zin dat we dezelfde mensen op andere fora tegenkomen en telkens worden onze ouders zeer warm onthaald.

3.2.2.3 Beleidsadviezen

Acties ifv beleidsadviezen op provinciaal & Vlaams niveau

Afd. Limburg koos er in het verleden expliciet voor om ouders te ondersteunen bij het opnemen van een vertegenwoordigermandaat. Dit vanuit een rotsvast geloof in de kracht van

---

¹ Limburgs Platform Jeugdzorg: Provinciaal jeugdzorg vergaderorgaan ondersteund door de provincie.

een rechtstreekse dialoog. Medewerkers spreken dan ook nooit in naam van ouders, maar ondersteunen waar nodig ouders die zelf het woord nemen op de verschillende al dan niet aangeboden fora.

Vooraleer van start te gaan wordt er in de ouderwerkingen bewust stil gestaan bij 'vertegenwoordigen'. Wat wordt er verwacht van de desbetreffende ouder? Wat mag er verwacht worden? Welke ondersteuning is er al dan niet nodig? Dat zorgt voor goede afspraken. Wat op zijn beurt weer bijdraagt tot een veiliger gevoel voor de vertegenwoordiger, een ondersteuning op maat,...

Ook hier wordt in een open dialoog met zorg gekeken wie welke mandaten op zich kan en wil nemen. We spreiden we zeer bewust de taken. Met andere woorden we proberen de mandaten per ouder te beperken tot twee.

In 2016 was er een permanente vertegenwoordiging vanuit de ouderwerkingen voor:

- LPJ (gestart juni 2013)
- Hulpverlenersgroep (gestart maart 2012)
- IROJ (gestart 2014)
- IRPC (gestart 2015)
- WG nieuw jeugdrecht (gestart 2015)
- WG A-doc (schriftelijke vertegenwoordiging)
- Algemene vergadering VZW OPJV (gestart 2016)
- Raad van Bestuur VZW OPVJ (gestart 2016)

Ad hoc vertegenwoordiging werd ook gerealiseerd.

- Werkgroep Verontrusting binnen het IROJ: actie 2 vorming rond verontrusting
- Werkgroep Verontrusting binnen het IROJ: actie 3 overleg tussen de Gemandateerde Voorzieningen en de sectoren Integrale Jeugdhulp
  - o GV en K&G/CKG
  - o GV en CLB
  - o GV en CAW/AWW
- Dag van de Zorg
- IJH Vlaamse cliëntvertegenwoordigers
- Jaarlijks overlegmoment tussen ouders, jongeren en de ACT
- Symposium Binding and Bonding with Parents in Hoge School Zuyd (Sittart)
- De vorming 'Signs of Safety'

3.2.2.4 Varia

Werking Pleegzorg

Al sinds de opstart van JOPLim in 2011 is Pleegzorg een betrokken partner geweest. Dit is niet veranderd in 2016. Onze werking voor pleegzorg is drieledig.

- Stuurgroep

De medewerker zit mee in de stuurgroep rond participatie. Hier worden de ontmoetingsgroepen praktisch besproken, maar wordt er ook aan inhoudelijke intervisie gedaan voor de 'trekkers' van de groepen.

- Pleegzorg panorama

Op 27/09/2016 vond er een pleegzorg panorama plaats over het thema ‘participatie’. Samen met pleegzorg hebben we hier de krijtlijnen rond uitgezet. Ook waren we die dag zelf aanwezig met onze vorming: ‘een participatieve basishouding’.

- Procesbegeleiding ‘Participatieraad’

Vanuit de ontmoetingsgroepen en vanuit eventuele andere geïnteresseerde ‘cliënten’ van pleegzorg, moet er een participatieraad samengesteld worden. De grote krijtlijnen van deze participatieraad zijn decretaal bepaald, maar er zijn nog enkele spelregels vrij te bepalen. Om deze spelregels invulling te geven samen mét de betrokken groepen, hebben we de procesbegeleiding verzorgd om dit in goede banen te leiden, naar analogie met Vlaams-Brabant. Deze sessies zijn doorgegaan in het najaar met een mooi huishoudelijk reglement als resultaat.

Vormingen/vragen/studiedagen/...

Vanuit voorgaande jaren bieden we een heel aantal vormingen aan. De belangrijkste zijn:

- Een participatieve basishouding

De focus ligt op de houding van de hulpverlener die in de dagdagelijkse praktijk van de hulpverlening de participatie van kinderen, jongeren en ouders ten volle kan waarmaken. Het doel van de vorming is vooral om deelnemers te prikkelen om na te denken over hun begeleidershouding en zo te komen tot een meer participatieve manier van werken.

- Het P-spel

Het P-spel is ontworpen om in groep te gebruiken en dus om:

Samen te verkennen wat participatie precies is

Samen participatie concreet en bruikbaar te maken voor je dagelijkse praktijk

- Vormingen/vragen op maat

We krijgen regelmatig vragen van diensten om vormingen op maat te ontwikkelen. Zo hebben we een dialoogspeel gemaakt voor de teamdag van consulenten OCJ en SDJ: dialoog tussen consulenten en onze ouders. Daarnaast hebben we op vraag van het LPJ voor de dialoogdag een kaartspel rond verontrusting gemaakt, gespeeld door ouders, jongeren en hulpverleners.

Volgende vormingen/vragen/studiedagen/... zijn doorgegaan:

- Participatieve basishouding try-out: jongenstehuis Don Bosco
- Participatieve basishouding voor beleid: Daidalos vzw
- Studiedag UCLL: de innovatieve begeleider
- Dag van de Zorg
- P-spel: Dagcentrum Triangel
- Participatieve basishouding light-versie: pleegzorgpanorama
- Dialoogdag Bijzondere jeugdzorg door het LPJ
- Workshop P-spel aan studenten UCLL
- Lezing op het symposium Binding and Bonding with Parents in Hoge School Zuyd (Sittard)

3.2.3 Oost-Vlaanderen

3.2.3.1 Aanbod naar ouders

Ouderwerking algemeen

Dit jaar meldden verschillende ouders aan en verdwenen ook enkele ouders, al dan niet tijdelijk, op de achtergrond. Er waren ouders die niet meer deelnamen aan de oudergroep, maar zich wel engageerden om een inbreng te doen op beleidsniveau, waar zij actief waren in verschillende werkgroepen, georganiseerd door JW en IJH. Sommige ouders sloten enkel aan bij de oudergroep, anderen kwamen dan weer alleen naar de hulpverlenersgroepen. Een ouder uit West-Vlaanderen sluit enkel aan bij de redactieraad van *SCHouders*, omwille van de geografische afbakening van onze werking. Er zijn natuurlijk ook een aantal ouders die verschillende activiteiten rond ouderparticipatie opvolgen.

Oudergroep

De ouders van de oudergroep te Gent komen telkens samen op de eerste woensdag van de maand. Het gaat over 11 bijeenkomsten, waar er per bijeenkomst gemiddeld 6 ouders aanwezig waren. Bij de oudergroep is steeds een vrijwillige professional aanwezig. Deze maakt het verslag en duidt waar nodig de structuur en werking van de Jeugdhulp. De medewerker van vzw Ouderparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen organiseert en modereert de groep en bewaakt de spelregels en de afspraken.

De volgende onderwerpen kwamen aan bod in de oudergroep:

Interne informatie / vragen:

- meedelen en mening vragen over veranderingen binnen de (nieuwe) vzw. (werking, structuur, website, logo,...)
- meedelen bestaan nieuwe documenten (bv. eerste tekst van de nieuwe vzw over Nieuw Jeugdrecht)
- informatie geven + bevragen thema *SCHouders* + uitdelen nieuw nummer
- informatie geven + bevragen thema's Regionale Werkgroepen (ontevredenheid, regie,...)
- uitwerken jaarlijkse dialoogdag (een studiedag voor hulpverleners over adviezen van ouders)
- uitwerken 'brief aan andere ouders'

Externe informatie / vragen:

- bevragen welke ouders mee willen werken aan dialoogtafels rond verontrusting en andere werkgroepen, georganiseerd door IJH of JW
- bevragen welke ouders mee willen werken aan een onderzoek ouders in de kansarmoede.
- bijdrage op studiedag kinderrechtencommissariaat (afspraken maken mbt verdere voorbereiding)
- inbreng mening of terugkoppeling over: thema's Nieuw Jeugdrecht, ontwikkelingen A-doc, opstart werkgroepen rechtstreeks toegankelijke hulp en continuïteit IJH Vlaanderen en bevragen thema zorginspectie,...)

- terugkoppeling + mening bevragen over punten uit reflectiegroep ouders IJH (vorming rond verontrusting, vertrouwenspersoon,...)
- bijdrage aan de samenwerkingscode ifv vorming rond ‘omgaan met agressie’ in samenwerking met consulente van OCJ en sdJR Vlaanderen
- advies geven ifv de klachtenprocedure van een voorziening
- ontvangen stagiaire Orthopedagogiek

SCHouders

De redactieraad van het tijdschrift *SCHouders* bestaat uit een 7, soms 8 ouders en de medewerker van Oudersparticipatie Jeugdhulp Oost-Vlaanderen. Dit tijdschrift wordt door hen uitgewerkt en 3 keer per jaar wordt een nummer uitgegeven.

Het tijdschrift probeert steeds artikels te brengen vanuit het ouderperspectief. De grote meerwaarde is dat vooral de getuigenissen door sommige professionelen worden gebruikt in hun werking en dat sommige artikels voor ouders (h)erkenning biedt.

De redactieraad komt 2 keer samen om één nummer uit te werken. Dat wil zeggen dat de leden van de redactieraad ideeën voor dat nummer concreter maken en sommige artikels samen nakijken.

In maart werd nummer 39 uitgegeven met de titel: *kàn of mag ik mijn kind zelf opvoeden?* De redactieraad probeert steeds een nummer te maken tegen juni dat aansluit bij het thema van de jaarlijkse dialoogdag van vzw Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen. Dit jaar was het thema ‘adviezen’. In november werd nummer 41 uitgegeven met de titel “ik ben fout”. Momenteel hebben we 76 abonnementen. Ouders, aangesloten bij onze ouderwerking, krijgen het boekje gratis.

3.2.3.2 Aanbod voor professionelen

Hulpverlenergroep

De hulpverlenergroepen zijn bijeenkomsten waar hulpverleners in rechtstreekse dialoog gaan met ouders en vanuit het ouderperspectief samen rond een thema werken. Dit jaar organiseerden we 8 hulpverlenergroepen met 4 verschillende thema’s:

- Regie: hoe kunnen professionelen ervoor zorgen dat de regie over de jeugdhulpverlening bij ouders behouden blijft of terug door de ouders kan worden overgenomen?
- Ontevredenheid: wat is ‘ontevredenheid’ en wanneer spreken we van een klacht? Hoe gaan voorzieningen hiermee om?
- Nazorg / +18j: Hoe gebeurt nazorg en wat missen ouders?
- Vzw oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen: wat doet vzw Oudersparticipatie allemaal? Hoe kunnen voorzieningen beroep doen of leren van deze vzw? Wat heeft de vzw nodig van voorzieningen?

De verslagen van deze uitwisseling over deze thema’s zijn te vinden op de website. Het aantal aanwezigheden verschilde sterk en lag tussen de 6 en 17 professionelen tussen de 1 en 6 ouders. De aanwezigen waren ook niet steeds dezelfde.

3.2.3.3 Beleidsadviezen

Acties ivf beleidsadviezen op provinciaal niveau

- cliëntvertegenwoordiger in IROJ en voorbereiding van de agenda met cliëntvertegenwoordigers
- deelname aan de reflectiegroep ouders
- deelname aan de werkgroep rond de vorming 'handelen in verontrustende situaties'

Acties ivf beleidsadviezen op Vlaamse niveau

- bijdrage op de studiedag (10 maart 2016) georganiseerd door Kinderrechtencommissariaat, de Arteveldehogeschool, Cachet en Roppov: 'Waarheid, durven of doen?' over de ervaringen van jongeren en ouders met integrale jeugdhulp,
- voorbereiding, terugkoppeling en deelname van één ouder aan de thematische werkgroepen ter voorbereiding van het nieuwe decreet Jeugdrecht,
- terugkoppeling en mening bevragen over punten uit reflectiegroep ouders IJH (vorming rond verontrusting, vertrouwenspersoon,...)
- deelname van 2 ouders uit de oudergroep Gent aan het managementcomité en de gemengde stuurgroep van Integrale Jeugdhulp.

3.2.3.4 Varia

Denkgroep

De denkgroep is de plaatselijke ondersteuningsgroep voor de provinciale medewerker. Deze bestaat uit 2 professionelen uit de regio Gent-Meetjesland, 2 uit de regio Waas en Dender, 1 ouder en de provinciaal medewerker van vzw Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen.

Tijdens de denkgroep is de agenda ook hier de leidraad. Hierin staan terugkomende punten zoals informatie uit de vzw, feedback over de regionale werking, vragen in functie van ondersteuning naar de regionale werking (ouderwerking, regionale werkgroep, dialoogdag en SCHouders). De denkgroep had vooral een bevestigende, suggestieve en ondersteunende rol voor de provinciale medewerker.

Het komende werkjaar

De activiteiten zullen verder gezet worden en uitgebreid worden in de mate van het mogelijke. Het takenpakket overschrijdt dan ook danig de jobtijd en het zal een uitdaging blijven om de kernactiviteiten op een zo efficiënt mogelijk manier te blijven uitvoeren, alsook om de andere activiteiten, georganiseerd vanuit de Vlaamse Jeugdhulp (overheid), kwalitatief te blijven opvolgen. Het actief werven van ouders en het opstarten van een 2de oudergroep in Gent is een actie die vooruit geschoven wordt naar de toekomst. Ook op een aantal vragen heeft de medewerker van de provincie Oost-Vlaanderen helaas niet kunnen ingaan dit werkjaar (een aantal consultvragen uit de sector Bijzondere Jeugdzorg, CKG en GGZ)

De provincie Oost-Vlaanderen wordt ingedeeld in 3 regio's. De regio Gent-Meetjesland, de regio Waas en Dender en de regio Zuid Oost-Vlaanderen. Enkel uit de regio Zuid Oost-Vlaanderen hebben we maar een voorziening uit de Bijzondere Jeugdzorg die zich engageerde voor de regionale werkgroep te Gent, georganiseerd door onze vzw. De andere regio's blijven wel actief. Ook op vlak van ouderwerving vanuit voorzieningen blijft het behoud of het zoeken naar het engagement van voorzieningen een actief op te volgen actie.

3.2.4 Vlaams-Brabant

3.2.4.1 Aanbod voor ouders

Binnen de provincie Vlaams-Brabant zijn er momenteel 2 oudergroepen actief, een oudergroep in de regio Leuven (Kessel-Lo) en een oudergroep in de regio Halle-Vilvoorde (Ternat). In samenspraak met MFC Combo kwam er het idee een oudergroep in de regio Tienen op te starten. De opstart werd gepland in het voorjaar van 2017.

Oudergroep regio Leuven (Kessel-Lo)

Deze oudergroep bestaat onafhankelijk van een voorziening. Pleegzorg Vlaams-Brabant stelt een lokaal ter beschikking. De groep komt maandelijks samen.

Dit is een zeer actieve oudergroep met een vaste kern van ouders/vrijwilligers die reeds enkele jaren deel uitmaken van de ouderwerking in Vlaams-Brabant. De groep bestaat uit een 7-tal ouders, waarvan 3 ouders consequent maandelijks op de oudergroep aanwezig zijn. De overige ouders komen oa. omwille van hun eigen problematiek minder consequent naar de oudergroep, maar zetten zich op andere manieren in voor de ouderwerking (deelname aan intervisiegroepen, vormingen, de dialoogdag,...).

Het voorbije jaar ging er binnen deze oudergroep heel wat aandacht uit naar de opstart van de vzw Oudersparticipatie Jeugdhulp Vlaanderen, de plaats en positie van Ouderwerking Vlaams-Brabant binnen deze vzw en de wissel van de ondersteuner. De laatste maanden werd er tijdens de oudergroep hoofdzakelijk tijd besteed aan:

- het formuleren van adviezen en antwoorden op vragen van voorzieningen en beleid
- het voorbereiden en evalueren van deelname van ouders aan werkgroepen
- studiedagen en vormingen
- het voorbereiden van deelname van ouders aan hulpverlenersgroepen en het IROJ.

Oudergroep regio Halle-Vilvoorde (Ternat)

Deze groep wordt ondersteund door vzw Radar in Ternat en vindt ook maandelijks plaats in de voorziening. Deze oudergroep heeft een ander karakter. Er is geen vaste kern van ouders aanwezig op de bijeenkomsten. Ouders uit de voorziening worden telkens uitgenodigd. Het aantal ouders dat hierop ingaat is zeer wisselend.

De ouders van deze oudergroep zetten zich vooral in door antwoorden te formuleren op vragen van voorzieningen en beleid. De gebundelde adviezen worden door de ondersteuner overgebracht. De ouders uit deze groep nemen voorlopig nog niet deel aan activiteiten of overlegmomenten.

Daarnaast werd er het voorbije jaar aandacht besteed aan het versterken van de samenwerking met de ouders van de andere regio's, in eerste instantie met regio Limburg (gemeenschappelijke activiteiten, Studiedagen, Reggae Geel, BBQ, ...).

3.2.4.2 Aanbod naar professionelen

Bekendmaking

In samenspraak met onze regionale adviesgroep werd er het voorbije jaar ingezet op bekendmaking van het vernieuwde aanbod van de ouderwerking binnen de vzw Oudersparticipatie. De ouders bezochten 5 oudergroepen in 4 verschillende voorzieningen.

Consult

Consultvragen van voorzieningen werden in de mate van het mogelijke (met de beschikbare tijd en middelen) beantwoord, hoofdzakelijk door de ouders van de oudergroep Kessel-Lo. Zo kwamen er bijvoorbeeld een aantal vragen ter ondersteuning van het opstarten van een eigen ouderwerking binnen de voorziening. Samen met de voorziening werd dan telkens gezocht naar een manier om hierin ondersteuning te bieden, die past binnen de beschikbare middelen en binnen de opdracht van de ouderwerking. We merken op dat het niet eenvoudig is om hier een gezond evenwicht in te vinden.

Hulpverlenergroep

Voor de hulpverleners uit de provincie Vlaams-Brabant wordt er 4 keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd in de vorm van een hulpverlenersgroep. Aan deze bijeenkomst nemen zowel professionelen (hulpverleners, stafmedewerkers) als ouders deel. De opkomst van hulpverleners was het voorbije jaar zeer wisselend.

Er wordt telkens gewerkt rond een of meerdere thema's, die door de groep zelf werden gekozen (wat na 18, participatie van ouders binnen de voorziening..). Hulpverleners wisselen ervaringen en tips rond dit thema uit, maar bespreken ook de valkuilen en struikelblokken. Door de aanwezigheid van ouders kunnen zij hun ideeën ook meteen toetsen en wordt het cliëntperspectief rechtstreeks ingebracht. Hulpverleners krijgen op die manier concrete handvaten aangereikt, die ze kunnen terugkoppelen binnen hun voorzieningen en waarmee ze meteen aan de slag kunnen.

Tijdens de laatste bijeenkomsten werkten we de thema's "Wat na 18" en "Participatie van ouders binnen de voorziening" uit, alsook het thema "Werken met ervaringsdeskundigen in de jeugdhulp" uit. We nodigden 2 gastsprekers uit vanuit Huize Levensruimte, een ervaringsdeskundige en een hulpverlener.

Dialoogdag

Ook in 2016 organiseerden we onze jaarlijkse Dialoogdag, een ontmoetingsdag voor ouders en hulpverleners uit de provincie.

In de vorm van dialoogtafels konden hulpverleners en ouders hun ideeën uitwisselen rond een aantal thema's die leven in de regio: hulpverlening bij nieuw samengestelde gezinnen, inclusie, participatie, ervaringsdeskundigen, pleegzorg, continuïteit, bezorgdheid of verontrusting, DOP.

Deelname aan vormingen, studiedagen, reflectiegroepen om het cliëntperspectief in te brengen.

In de mate van het mogelijk namen we ook het voorbije jaar deel aan vormingen, studiedagen en reflectiegroepen om het cliëntperspectief in te brengen.

- Zo namen we bijvoorbeeld deel aan de vorming Signs of Safety/Omgaan met verontrusting die vanuit vzw Sporen werd georganiseerd, en dit samen met Cachet.
- We namen ook deel aan een aantal projecten van Hogeschool Odisee.
- Samen met Cachet namen we deel aan de participatiewerkgroep binnen vzw Tonuso.

3.2.4.3 Beleidsadviezen

Deelname aan beleidsbeïnvloedende regionale fora:

Deelname van ouders als cliëntvertegenwoordiger aan:

- het IROJ
- de voorbereiding van de agenda van het IROJ met cliëntvertegenwoordigers
- de studiedag in Brussel rond verontrusting ism VK, OCJ en de cliëntvertegenwoordigers.
- het Platform Bijzondere Jeugdbijstand
- overleg met de verschillende partners uit de Jeugdhulp rond cliëntperspectief: OCJ, SDJ, Parket, ...
- de regionale werkgroep crisis Yuneco
- de regionale adviesgroep.

Deelname aan beleidsbeïnvloedende Vlaamse fora:

Deelname van ouders en medewerker aan:

- Werkgroep “A-document”
- Werkgroep “Brede instap”
- Inzet van ervaringsdeskundige die meeliep in de verschillende regionale crisismeldpunten. Met een terugkoppeling naar het Vlaams Overleg van Crisismeldpunten en de overheid.
- Participeren in de methodieken van de hulpverlening. Hier het cliëntperspectief geven aan de overheid voor de keuze van bepaalde methodieken.

3.2.4.4 Varia

Denkgroep

De denkgroep bestaat uit een aantal stafmedewerkers en directieleden van voorzieningen in de provincie Vlaams-Brabant. Ook deze groep komt een 4-tal keer per jaar samen, met nog een extra bijeenkomst ter ondersteuning van onze dialoogdag.

De denkgroep is voor onze regionale werking zeer belangrijk. Zij hebben immers vanuit hun eigen praktijkervaringen in het werkveld een goed zicht op de manier waarop “participatie” leeft in de regio, hoe men hier binnen voorzieningen mee omgaat en waar er nog leemtes zijn en extra moet op ingezet worden. Tegelijk vormen zij voor ons een belangrijke “spiegel”. Welke doelgroep bereiken we? Is dat de doelgroep die we willen bereiken? Bereiken we met onze strategie dat wat we willen bereiken of moeten we onze doelen of onze strategie aanpassen? Dit zijn enkele van de vragen waar we samen met deze groep bij stilstaan. Ouders nemen hier ook aan deel.

3.2.5 Centrale coördinatie

Er werd een nieuwe overlegstructuur geïnstalleerd en een gemeenschappelijkheid naar inhoud en vorm. Daarvoor hebben we het voorbije jaar ingezet op:

- de uitbouw van een Vlaamse website
- een gemeenschappelijke redactie voor het tijdschrift Schouwers, tijdschrift voor en door ouders
- aanleggen van een databank van bronmateriaal met adviezen, ervaringen, getuigenissen vanuit cliëntperspectief en het ontsluiten van deze cliëntinbreng voor de hele Vlaamse werking
- infomomenten rond de nieuwe Vlaamse werking in de verschillende provincies, zowel naar de professionelen als naar de ouders
- uitwerken gemeenschappelijk bekendmakingmateriaal en andere documenten
- bekendmaking van de Vlaamse werking samen met ouders
- uitschrijven van een visietekst en basisprincipes voor de werking

De verschillende provinciale projecten werden vanaf 1/1/2016 één Vlaamse werking. Daarvoor dienden nieuwe afspraken gemaakt, zowel tussen de teamleden als naar externen die ter ondersteuning van de vzw een belangrijke taak opnemen zoals huisvesting, boekhouding, personeelsadministratie, ICT ondersteuning.

Naast de acties in het kader van de ontwikkeling van een Vlaamse werking (administratie, communicatie, visie, richtlijnen voor een gemeenschappelijke aanpak, dispatching beleidsvragen, installeren van een Vlaamse sturing) zijn er ook stappen ondernomen ifv bekendmaking. We waren aanwezig op verschillende studiedagen en infomomenten. Ook in de pers werd een bijdrage geleverd naar aanleiding van actuele thema's die op dat moment onder de aandacht kwamen:

- persactie rond de deelname van ouders aan de werkgroepen Nieuw Jeugdrecht (verschillende bijeenkomsten samen met ouders)
- inbreng van ouders bij een artikel (in De Standaard) naar aanleiding van het overlijden van een jongere uit de jeugdhulp

Om aan de verschillende verwachtingen in het eigen netwerk (professionelen, ouders, beleid) en daarbuiten (andere sectoren, Vlaamse vragen) te kunnen voldoen, zijn we ook genoodzaakt steeds op zoek te gaan naar extra middelen.

Daarnaast hebben we er voor gekozen om de vergoeding (en verzekering) van onze vrijwilligers (ouders) in alle provincies gelijk te trekken. Het nieuwe bekendmakingmateriaal voor de nieuwe vzw ligt ook te wachten op extra middelen en ondersteuning (ICT, ontwerp). Bovendien blijkt dat een deel van het (ICT) materiaal gebruikt in de verschillende regionale werkingen dringend aan vervanging toe is. Het uitschrijven van dossiers op zoek naar middelen, het opsporen van mogelijkheden tot (zo gratis mogelijke) ondersteuning blijft dus nodig.

4 Toekomstplannen

In dit eerste werkjaar van de Vlaamse vzw was het vooral belangrijk onze gemeenschappelijkheid vorm te geven, te organiseren en te communiceren naar het eigen netwerk. Door de bundeling van de werkingen dienen zich natuurlijk meer opportuniteiten aan.

De belangrijkste is wellicht de mogelijkheid tot het bundelen van adviezen en standpunten van ouders vanuit alle werkingen over heel Vlaanderen. De inzet op beleidsadviserende fora kan dan ook beter ondersteund en georganiseerd worden in de toekomst.

Het opvolgen van aandachtspunten van ouders en de gelegenheid tot input op beleidsfora, vereist ook nieuwe afspraken om een vlotte communicatie tussen de regionale werkingen te organiseren. Naar aanleiding van de mogelijkheden tot cliëntvertegenwoordiging op beleidsadviserende fora, werd een bevraging gehouden naar aandachtspunten die ouders hier naar voor willen schuiven.

Overzicht van de door ouders aangebrachte thema's die men wenst op te volgen

Pleegzorg als eerste optie.	Rond dit thema is reeds materiaal aanwezig in de verschillende provincie. Bovendien is er vanuit de vzw een sterk engagement naar de ouders in pleegzorg.
Vertrouwenpersoon. ervaringsdeskundigheid	Een eerste overleg vond plaats op 15 december. Er is veel interesse tot deelname, vooral ifv het concreet inzetten van steunfiguren aan cliëntkant (jongeren en ouders). Ouders hebben hier vooral veel vragen naar de praktische inzet in de begeleiding zelf.
A-Doc.	De werkgroep liep het hele voorbije werkjaar, het document is herschreven en zal afgewerkt worden begin 2017. Er was deelname van een ouder en de coördinator. De inbreng werd gebaseerd op inbreng van ouders in alle provincies.
18+ : brug naar volwassenheid	Hierover bestaat veel materiaal dat vroeger al ingebracht werd op federaal niveau. Onze aandachtspunten werden nogmaals bezorgd aan de verantwoordelijke voor dit thema.
RTJ: toegang en bekendmaking	In 2015 was er reeds een verkennend gesprek met cliënten en o.a. mevr. Van den Berghe van Kind en Gezin. Dit was de eerste van regelmatige bevragingen rond het thema, waarop we telkens weer uitgenodigd worden.
Omgaan met verontrustende situaties.	In verschillende provincies liepen hierrond acties, vooral ifv de uitwerking van een vormingspakket (oa evaluatie van de vorming Signs of Safety). Daarnaast ging een eerste verkennend gesprek door op Vlaams niveau met dhr. Rahoens, samen met de jongerenwerking Cachet.
Vorbereiding opstart cliëntenforum	De gesprekken tussen cliëntvertegenwoordigers handelden vooral rond kwaliteitsvolle beleidsinput vanuit cliënten.
Crisishulp, crisismeldpunt	Een ouder volgde de werking van crisismeldpunten op. Dit werd gebruikt als insteek voor een éénmalige evaluatie (oa ook in Brussel).
Beroepsgeheim.	Hierover zijn we afwachtend. Er is een grote interesse om hierover een inbreng te doen vanuit vroegere ervaringen en deelname aan de Gemengde Stuurgroep van Integrale Jeugdhulp.
Zorginspectie	Vorbereidend op de vroegere inspectieronde ter evaluatie van de inzet van het 'decreet rechtspositie minderjarigen', hadden we reeds een bijdrage geleverd in de vorming van de inspectie. Eind 2016 kregen we nogmaals de vraag tot dialoog. In het kader van een nieuwe aanpak bij de zorginspectie zal begin 2017 een eerste gesprek plaatsvinden met een 10-tal ouders.

Taskforce VAPH pvf.	De vraag tot deelname werd aan onze vzw gesteld. Door tijdsgebrek konden we hier niet op ingaan. Er zijn wel afspraken gemaakt tussen onze werking en de persoon uit Pleegzorg Vlaanderen die effectief lid zal zijn: mevr. Marijke Wieërs. De oudergroep (met ervaring) in de Pleegzorg uit de provincie Antwerpen, zal via de regionale medewerker deze 'taskforce' opvolgen.
Werkgroep advisering bij uitbreiding.	Er zijn verschillende medewerkers actief hierrond op provinciaal niveau. We wachten af tot we ook op Vlaams niveau hierover kunnen meespreken vanuit cliëntperspectief.

Extra vragen die nu al op tafel liggen:

- Vraag van Agentschap Kind en Gezin ifv werkgroep rechtstreeks toegankelijke hulp.
- Vraag van Zorginspectie ifv het uitwerken van een nieuw inspectieconcept in verschillende sectoren.
- Vraag naar deelname aan de intersectorale taskforce in het kader van de opstart persoonsvolgende financiering voor kinderen en jongeren met een handicap (VAPH-sector).
- Vraag naar deelname intersectorale adviseringswerkgroep, zowel op Vlaams als op regionaal niveau.
- Deelname aan het onderzoeksproject "Co-creatie in beeld: Een ontmoeting tussen professionals en ervaringswerkers in drie zorgsectoren"

Vanuit de ervaringen en noden die ouders inbrengen is het duidelijk dat onze werking (ook al kende het zijn ontstaan vanuit Bijzondere Jeugdzorg) een zeer intersectorale focus vereist. De hulp die ouders en jongeren nodig hebben en de betrokkenheid die ze daarin vragen laat zich niet vangen binnen de huidige grenzen van sectoren. Ook dit laat zich voelen in de werking.

Het is dan ook nodig dat we ons als jonge Vlaamse vzw oriënteren t.o.v. van de veelheid aan intersectorale vragen die voorliggen en de inbreng die we vanuit onze werking willen doen naar de uitbouw van een Vlaams intersectoraal Cliëntenforum.

Graag willen we in 2017 dan ook een start maken met:

- een denkproces ifv visie-ontwikkeling rond 'effectieve beleidsparticipatie vanuit cliënten'
- uitwerken van een Vlaamse aanpak ifv het team: we denken aan een betere inzet van ICT mogelijkheden ifv onze een database van ondersteunend bronmateriaal, website, tijdschrift SCHouders,..
- ruimere bekendmaking van de ouderswerking in functie van de opstart van een Vlaams cliëntenforum: overleg met relevante gesprekspartners, studiedag, ...

Deelname raadgevend comité van het nieuw op te richten Agentschap Jeugdhulp:

VZW Roppov zetelde al jaren met enkele ouders samen met een professioneel ondersteuner in de Gemengde Stuurgroep en het Managementcomité van de Integrale Jeugdhulp. Beide organen werden stopgezet en vervangen door enerzijds het Aansturingscomité Jeugdhulp en anderzijds het adviserende orgaan: Raadgevend comité Jongerenwelzijn.

Begin 2017 startte het Raadgevend comité Jongerenwelzijn waar de coördinator van de vzw Oudersparticipatie zal zetelen als vertegenwoordiger voor ouders in de jeugdhulp.